

2026/1739

29.7.2026

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY (EÚ) 2026/1739

z 8. júla 2026,

ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1308/2013, (EÚ) 2021/2115 a (EÚ) 2021/2116, pokiaľ ide o posilnenie postavenia poľnohospodárov v potravinovom dodávateľskom reťazci

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 42 prvý odsek a článok 43 ods. 2,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru ⁽¹⁾,

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov ⁽²⁾,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom ⁽³⁾,

keďže:

- (1) Sektor poľnohospodárstva, a najmä poľnohospodári, ktorí zabezpečujú potravinovú bezpečnosť, čelia rôznym výzvam. Pandémia ochorenia COVID-19, nárast nestability vo svetovom obchode, čoraz častejšie extrémne prejavy počasia a prebiehajúca útočná vojna Ruska proti Ukrajine viedli k bezprecedentnému zvýšeniu nákladov na poľnohospodárske vstupy súvisiace s energiou a k predĺženému obdobiu vysokej inflácie, čo ovplyvnilo náklady poľnohospodárov a ceny potravín. Poľnohospodári sa naďalej usilujú zabezpečiť, aby bola ich výroba environmentálne udržateľnejšia. Mnohí spotrebitelia, ktorí už čelia dôsledkom zvýšených životných nákladov, tiež vo zvýšenej miere nakupujú a konzumujú lacnejšie potravinové výrobky. Uvedené činitele ešte viac destabilizovali spôsob, akým je rozdelená pridaná hodnota v potravinovom dodávateľskom reťazci, a zvýšili mieru neistoty, v ktorej poľnohospodári, najmä malé a stredné poľnohospodárske podniky, pôsobia, čo viedlo k protestom a zvyšovaniu nedôvery. Preto je vhodné prijať opatrenia na riešenie týchto výziev s cieľom obnoviť spravodlivosť a dôveru aktérov v potravinovom dodávateľskom reťazci, posilniť postavenie poľnohospodárov a zlepšiť ich vyjednávaciu silu, a to aj prostredníctvom organizácií výrobcov a družstiev ako tvorcov pridanej hodnoty, ako aj chrániť príjmy poľnohospodárov a zvýšiť dôveru mladých ľudí v poľnohospodársku profesiu.
- (2) Pri vypracúvaní obchodných noriem týkajúcich sa označenia miesta poľnohospodárskej výroby a/alebo pôvodu by sa osobitná pozornosť mala venovať konkrétnemu kontextu každého výrobku a odvetvia. Uvedené označenia by mali určovať s prihliadnutím na potrebu lepšieho naplnenia očakávaní týkajúcich sa transparentnosti, a to aj prostredníctvom označenia krajiny pôvodu v súlade s pravidlami vnútorného trhu, ich významu pre spotrebiteľov a štruktúry dodávateľského reťazca, pričom by sa mali zohľadniť praktické dôsledky pre hospodárske subjekty a potreba vyhnúť sa zbytočnej zložitosti.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C, C/2025/2969, 16.6.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/2969/oj>.

⁽²⁾ Ú. v. EÚ C, C/2025/3479, 16.7.2025, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/3479/oj>.

⁽³⁾ Pozícia Európskeho parlamentu zo 16. júna 2026 (zatiaľ neuverejnená v úradnom vestníku) a rozhodnutie Rady z 29. júna 2026.

- (3) Rôzne hospodárske subjekty v poľnohospodárskom a potravinovom dodávateľskom reťazci pôsobiace v jednotlivých fázach výroby, spracovania, uvádzania na trh, distribúcie a maloobchodu vyvinuli systémy a značky na podporu obchodných postupov, ktorými sa zabezpečuje spravodlivá alokácia pridanej hodnoty poľnohospodárom a vytváranie a udržiavanie krátkych dodávateľských reťazcov. Je potrebné stanoviť minimálne požiadavky na používanie nepovinných výrazov na opísanie uvedených obchodných postupov, aby sa zvýšila transparentnosť a spoľahlivosť používania týchto výrazov v potravinovom dodávateľskom reťazci, čím sa doplnia existujúce pravidlá označenia potravín, najmä pravidlá stanovené v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1169/2011 ⁽⁴⁾.
- (4) V záujme väčšej dôvery a spravodlivosti v celom potravinovom dodávateľskom reťazci by sa výrazy „spravodlivý“, „pocitív“ a výrazy majúce význam rovnocenný s týmito výrazmi mali používať len na označenie obchodných postupov, ktorými sa zabezpečuje stabilita a transparentnosť v obchodných vzťahoch medzi poľnohospodármi a nákupcami a v cenotvorbe, ktorú zúčastnení poľnohospodári považujú za pocitív a rentabilnú, a ktorými sa podporujú ciele Organizácie Spojených národov v oblasti udržateľného rozvoja a ktoré k nim prispievajú, a to aj spôsobom, ktorý je v súlade s prílohou I k smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1760 ⁽⁵⁾.
- (5) Výraz „krátky dodávateľský reťazec“ by sa mal používať len na označenie obchodných postupov, v prípade ktorých existuje priame prepojenie medzi poľnohospodármi a spotrebiteľmi, ktoré umožňuje priame výmeny informácií o výrobnom procese a výrobku, a to aj prostriedkami komunikácie na diaľku a/alebo prostredníctvom sprostredkovateľa v dodávateľskom reťazci, pričom spotrebiteľia môžu ľahko identifikovať podniky zúčastnených poľnohospodárov, v ktorých bola surovina vyrobená. Alternatívne sa uvedený výraz môže použiť aj vtedy, ak existuje úzke prepojenie medzi poľnohospodármi a spotrebiteľmi nachádzajúcimi sa vo vzájomnej geografickej blízkosti, a to aj v cezhraničnom kontexte. Geografická blízkosť by sa okrem iného mala chápať ako krátka vzdialenosť alebo krátky čas trvania prepravy, a to s prihliadnutím na geografické a demografické špecifiká členských štátov. Takéto používanie výrazu „krátky dodávateľský reťazec“ bude motivovať spotrebiteľov, aby platili ceny, ktoré sú spravodlivou odmenou pre poľnohospodárov za to, čo vyrábajú, posilní vidiecke oblasti a prispeje k ich rozvoju a revitalizácii a zvýši transparentnosť, pokiaľ ide o pôvod a výrobné metódy výrobkov. Malo by sa uplatňovať na výrobky, ktoré sa vyrábajú na vnútornom trhu alebo sa naň uvádzajú.
- (6) S cieľom lepšie zohľadniť trhové podmienky, vyvíjajúce sa očakávania spotrebiteľov a pokrok v oblasti obchodných noriem a príslušných medzinárodných noriem by sa mala na Komisiu delegovať právomoc prijímať akty v súlade s článkom 290 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „ZFEÚ“), pokiaľ ide o zmenu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013 ⁽⁶⁾ doplnením dodatočných nepovinných výrazov, ktoré sú rovnocenné s výrazmi „spravodlivý“ alebo „pocitív“, a špecifikáciou podmienok pre používanie nepovinných výrazov označujúcich obchodné postupy, ktoré sa týkajú spravodlivého pridelenia pridanej hodnoty poľnohospodárom a vytvárania a udržiavania krátkych dodávateľských reťazcov, pričom sa zohľadnia všetky príslušné medzinárodné normy a súvisiace systémy kvality. Je osobitne dôležité, aby Komisia počas prípravných prác uskutočnila príslušné konzultácie, a to aj na úrovni expertov, a aby tieto konzultácie vykonávala v súlade so zásadami stanovenými v Medziinstitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva ⁽⁷⁾. Predovšetkým v záujme rovnakého zastúpenia pri príprave delegovaných aktov sa všetky dokumenty doručujú Európskemu parlamentu a Rade v rovnakom čase ako expertom z členských štátov a experti Európskeho parlamentu a Rady majú systematicky prístup na zasadnutia skupín expertov Komisie, ktoré sa zaoberajú prípravou delegovaných aktov.
-
- ⁽⁴⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1169/2011 z 25. októbra 2011 o poskytovaní informácií o potravinách spotrebiteľom, ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1924/2006 a (ES) č. 1925/2006 a ktorým sa zrušuje smernica Komisie 87/250/EHS, smernica Rady 90/496/EHS, smernica Komisie 1999/10/ES, smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/13/ES, smernice Komisie 2002/67/ES a 2008/5/ES a nariadenie Komisie (ES) č. 608/2004 (Ú. v. EÚ L 304, 22.11.2011, s. 18, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1169/oj>).
- ⁽⁵⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1760 z 13. júna 2024 o náležitej starostlivosti podnikov v oblasti udržateľnosti a o zmene smernice (EÚ) 2019/1937 a nariadenia (EÚ) 2023/2859 (Ú. v. EÚ L, 2024/1760, 5.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1760/oj>).
- ⁽⁶⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1308/2013 zo 17. decembra 2013, ktorým sa vytvára spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi výrobkami, a ktorým sa zrušujú nariadenia Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007 (Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 671, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/oj>).
- ⁽⁷⁾ Ú. v. EÚ L 123, 12.5.2016, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstitut/2016/512/oj.

- (7) Hoci členské štáty môžu ponechať v platnosti alebo zaviesť vnútroštátny právny predpis, v ktorom sa stanovujú dodatočné požiadavky na používanie nepovinných výrazov v obchodných postupoch, uvedený právny predpis by nemal brániť používaniu týchto výrazov v prípade výrobkov legálne vyrábaných alebo uvádzaných na trh v inom členskom štáte, obmedzovať ho ani mu prekážať.
- (8) Využívanie písomných zmlúv zohráva kľúčovú úlohu pri zodpovednosti hospodárskych subjektov, zvyšuje informovanosť o význame trhových signálov, pomáha prispôbovať ponuku dopytu, zlepšuje prenos cien v rámci dodávateľského reťazca, zvyšuje transparentnosť, predchádza nekalým obchodným praktikám a prispieva k ich riešeniu. Pravidlá týkajúce sa zmluvných vzťahov v sektore mlieka a mliečnych výrobkov by sa preto mali rozšíriť tak, aby sa vzťahovali aj na iné výrobky ako surové mlieko, pričom by sa malo zabezpečiť zosúladenie s pravidlami týkajúcimi sa zmluvných vzťahov uplatniteľnými na iné sektory poľnohospodárstva. Týmto nariadením by sa však malo umožniť členským štátom oslobodiť prevádzkovateľov od povinnosti zahrnúť ukazovatele, indexy alebo metódy výpočtu konečnej ceny alebo doložku o revízii do písomných zmlúv po konzultácii s príslušnými zástupcami poľnohospodárov alebo príslušných medziodvetvových organizácií za predpokladu, že účinky predvídateľnosti, transparentnosti a prenosu cien možno dosiahnuť inými prostriedkami alebo že povinnosť zahrnúť tieto náležitosti by nebola vhodná alebo primeraná z iných opodstatnených dôvodov.
- (9) S cieľom zohľadniť vývoj na trhu a zároveň zachovať účinnú hospodársku súťaž na trhu s mliekom a mliečnymi výrobkami je vhodné zvýšiť množstevné obmedzenia uplatniteľné na objem surového mlieka, ktorého sa týkajú kolektívne zmluvné rokovania uznaných organizácií výrobcov, vyjadrené ako percentuálny podiel celkovej výroby v Únii a celkových objemov vyrobených a dodaných v členskom štáte.
- (10) S cieľom zvýšiť flexibilitu pre členské štáty a zjednodušiť postup uznávania organizácií výrobcov, a tým znížiť transakčné náklady a zlepšiť efektívnosť, by sa v príslušných pravidlách malo umožňovať ich uznanie na základe jedinej žiadosti, ktorá sa vzťahuje na viaceré sektory alebo výrobky, namiesto súčasnej požiadavky jedinej žiadosti za každý konkrétny sektor, za predpokladu, že organizácia výrobcov spĺňa podmienky uplatniteľné na každý konkrétny sektor, pre ktorý žiada o uznanie. Ekologickí poľnohospodárski výrobcovia môžu okrem toho využiť existujúcu možnosť pre zakladanie a uznávanie organizácií výrobcov na posilnenie svojej spolupráce. V kritériách uznávania organizácií výrobcov a ich stanov by sa takisto malo požadovať, aby sa organizácie výrobcov zriaďovali na podnet poľnohospodárov vyrábajúcich poľnohospodárske výrobky rastlinnej výroby bez ohľadu na to, či sa vo výrobných metódach používa pôda alebo iné rastové médiá, napríklad v skleníkoch, alebo výrobky živočíšnej výroby, a aby organizácie výrobcov boli riadené v súlade s pravidlami, ktoré týmto členom – poľnohospodárom umožňujú demokraticky kontrolovať svoju organizáciu a jej rozhodnutia. Členské štáty by tiež mali mať možnosť rozhodnúť, že takúto demokratickú kontrolu môžu vykonávať nielen priamo poľnohospodári, ale aj ich združenia vrátane združení vo forme družstiev za predpokladu, že tieto združenia riadia poľnohospodári. To by nemalo brániť iným výrobcom, ktorí nie sú poľnohospodármi, vyrábajúcim poľnohospodárske výrobky rastlinnej alebo živočíšnej výroby, ako sú prvostupňoví spracovatelia alebo nevýrobcovia, aby vstúpili do organizácií výrobcov.
- (11) Na podporu ďalšieho udržateľného rozvoja, ktorý je základnou zásadou zmlúv a prioritným cieľom politik Únie, a na zabezpečenie transparentnosti, stability a spravodlivosti v obchodných vzťahoch medzi poľnohospodármi a nákupcami v celom dodávateľskom reťazci by členské štáty mali mať možnosť uznať organizácie výrobcov, ktoré sledujú osobitné ciele, tým, že použijú nepovinné výrazy pre obchodné postupy, ako „spravodlivý“ alebo „poctivý“, alebo výrazy majúce význam rovnocenný s týmito výrazmi a výraz „krátky dodávateľský reťazec“.
- (12) S cieľom zabezpečiť primeranú životnú úroveň poľnohospodárov, posilniť ich vyjednávaciu pozíciu voči spracovateľom a iným aktérom v dodávateľskom reťazci a zabezpečiť spravodlivejšie rozdelenie pridanej hodnoty v rámci dodávateľského reťazca by sa možnosť rokovať v mene ich členov o zmluvných podmienkach pre časť ich výroby alebo celú ich výrobu mala rozšíriť na neuznané organizácie výrobcov vrátane družstiev alebo iných rovnocenných právnych foriem uznaných vnútroštátnym právom, za predpokladu, že spĺňajú kritériá uznávania stanovené na úrovni Únie a zapájajú sa do činností stanovených v nariadení (EÚ) č. 1308/2013 vrátane koncentrácie ponuky a uvádzania výrobkov ich členov na trh. Na zabezpečenie rovnakého zaobchádzania s členmi uznaných a neuznaných organizácií výrobcov by uvedená možnosť mala podliehať primeraným obmedzeniam. Najmä by sa mala rozšíriť len na neuznané organizácie výrobcov, ktoré predložili členskému štátu žiadosť o uznanie v lehote štyroch mesiacov po predložení uvedenej žiadosti alebo, ak v uvedenej lehote tento členský štát neprijme žiadne rozhodnutie, v lehote piatich rokov odo dňa predloženia ich žiadosti, pokiaľ členský štát medzitým uznanie neodmietne.

- (13) S cieľom posilniť vyjednávaciu pozíciu uznaných organizácií výrobcov a zabezpečiť životaschopný rozvoj poľnohospodárskej výroby by sa uznaným združeniam organizácií výrobcov malo umožniť rokovať v mene svojich členov o zmluvných podmienkach vrátane ceny, pokiaľ ide o výrobky vyrábané niektorými alebo všetkými ich členmi, a to aj vtedy, ak sami hospodársku činnosť skutočne nevykonávajú, pokiaľ hospodársku činnosť skutočne vykonávajú ich členovia. Uvedená možnosť by sa mala povoliť s výhradou záruky, že organizácie, ktoré sú členmi týchto združení, nie sú zároveň členmi iného združenia organizácií výrobcov a že objem výrobku, na ktorý sa vzťahujú činnosti uvedených združení, nepresiahne 36 % celkovej vnútroštátnej produkcie uvedeného výrobku v dotknutom členskom štáte. Navyše, s cieľom zachovať účinnú hospodársku súťaž na trhu by uznané združenia organizácií výrobcov nemali mať možnosť rokovať o zmluvných podmienkach ani vtedy, ak tieto združenia zahŕňajú neuznané organizácie výrobcov.
- (14) V stanovách organizácií výrobcov sa vyžaduje, aby ich členovia obmedzili členstvo na jednu organizáciu výrobcov pre akýkoľvek daný výrobok, aby sa vytvorila stabilita pre organizáciu výrobcov, zabránilo oportunistickému správaniu členov obmedzením ich možnosti voľne umiestňovať svoje množstvá do rôznych organizácií výrobcov a zachovala súdržnosť v zastúpení ich členov. Výrobca by mal mať zároveň možnosť byť členom rôznych organizácií výrobcov, ak je dotknutý výrobok odlišným výrobkom podniku. Preto je vhodné objasniť, že viacnásobné členstvo je možné v riadne odôvodnených prípadoch za predpokladu, že výrobky sú dostatočne odlišné, okrem iného so zreteľom na ich osobitné vlastnosti alebo diferencované zamýšľané konečné použitia.
- (15) S cieľom zabrániť nákupcom oslabovať vyjednávaciu pozíciu organizácií výrobcov by sa mali stanoviť primerané záruky, pokiaľ ide o kontakty medzi nákupcami a členmi takýchto organizácií výrobcov. Hoci nákupcovia môžu kontaktovať členov organizácií výrobcov, kontaktovanie uvedených členov by nemalo oslabovať ciele organizácií výrobcov ani koncentráciu ponuky a uvádzanie výrobkov na trh, najmä ak sa takýto priamy kontakt s členmi organizácií výrobcov využíva na obchádzanie spoločnej stratégie organizácií výrobcov.
- (16) S cieľom posilniť postavenie poľnohospodárov v sektore mlieka a mliečnych výrobkov, najmä posilnením ich organizácií výrobcov, je vhodné zosúladiť pravidlá týkajúce sa stanov organizácií výrobcov a rozšíriť uplatňovanie týchto pravidiel na organizácie výrobcov v sektore mlieka a mliečnych výrobkov, čím sa posilní demokratické fungovanie a transparentnosť.
- (17) Pri uľahčovaní dialógu medzi aktérmi v dodávateľskom reťazci a pri podpore najlepších postupov, transparentnosti trhu, stability a spravodlivosti v obchodných vzťahoch medzi poľnohospodármi a nákupcami v celom dodávateľskom reťazci zohrávajú dôležitú úlohu medziodvetvové organizácie. Je preto vhodné zahrnúť podporu iniciatív na začlenenie nepovinných výrazov pre obchodné postupy, ako sú výrazy „spravodlivý“, „poctivý“ alebo výrazy majúce význam rovnocenný s týmito výrazmi a výraz „krátky dodávateľský reťazec“, do zoznamu cieľov, ktoré môže uznaná medziodvetvová organizácia sledovať.
- (18) Niektoré členské štáty vyžadujú, aby všetky dodávky poľnohospodárskych výrobkov na ich území boli predmetom písomných zmlúv medzi príslušnými stranami. Ak členské štáty uvedenú možnosť nevyužijú, môžu o využitie písomných zmlúv požiadať poľnohospodári, organizácie výrobcov alebo združenia organizácií výrobcov. Vzhľadom na ich slabšiu vyjednávaciu pozíciu a obavu z obchodných odvetných opatrení zo strany nákupcov však môže byť pre poľnohospodárov a ich združenia ťažké takúto žiadosť predložiť. V záujme zvýšenia dôvery, transparentnosti a efektívnosti v rámci dodávateľského reťazca by poľnohospodári, ktorí pracujú na samom začiatku poľnohospodárskeho potravinového reťazca, a ich združenia, organizácie výrobcov a združenia organizácií výrobcov mali mať prospech z písomných zmlúv. Písomné zmluvy by sa preto mali vyžadovať vtedy, keď dodávky poľnohospodárskych výrobkov uskutočňujú poľnohospodári vyrábajúci výrobky rastlinnej výroby, bez ohľadu na to, či ich výrobné metódy zahŕňajú využívanie pôdy alebo iných rastových médií, napríklad v skleníkoch, alebo živočíšnej výroby v ich podnikoch, a keď spracúvajú uvedené primárne poľnohospodárske výrobky. Dodávky takýchto výrobkov uskutočňované združeniami poľnohospodárov, organizáciami výrobcov alebo združeniami organizácií výrobcov, ktoré takéto výrobky spracúvajú alebo uvádzajú na trh za poľnohospodárov, by takisto mali byť predmetom písomnej zmluvy.

- (19) S cieľom lepšie zohľadniť signály trhu a zlepšiť prenos cien by mali mať členské štáty možnosť požadovať využívanie písomných zmlúv na dodávku poľnohospodárskych výrobkov vrátane dodávok, ktoré uskutočňujú iné hospodárske subjekty v potravinovom dodávateľskom reťazci, alebo dodávok iným hospodárskym subjektom v potravinovom reťazci a požadovať, aby nákupcovia využívali písomné návrhy na uzavretie zmlúv o dodávkach poľnohospodárskych výrobkov.
- (20) Na účely jednoduchosti a zníženia transakčných nákladov by sa do tohto nariadenia mali zahrnúť určité výnimky z požadovaného využívania písomných zmlúv alebo písomných návrhov na uzavretie zmlúv a členským štátom by sa malo umožniť, aby vyňali určité dodávky z požiadavky na využívanie písomných zmlúv alebo písomných návrhov na uzavretie zmlúv. Poľnohospodárom a ich združeniam by sa však malo ponechať právo vyžiadať si písomnú zmluvu alebo písomný návrh na uzavretie zmluvy, ak takáto povinnosť neexistuje. S cieľom zachovať úlohu organizácií výrobcov a družstiev pri podpore kolektívnych prístupov a maximalizácii pridanej hodnoty pre svojich členov, a tým posilniť postavenie poľnohospodárov v dodávateľskom reťazci, by sa na dodávky členov do ich organizácie výrobcov alebo družstva nemala vyžadovať písomná zmluva za predpokladu, že v stanovách dotknutej organizácie výrobcov alebo družstva sa stanovujú transparentné a predvídateľné pravidlá prenosu cien, a to pri zohľadnení vplyvu na odmeňovanie poľnohospodárov.
- (21) S cieľom poskytnúť členským štátom možnosť zohľadniť vnútroštátne alebo regionálne postupy by sa v tomto nariadení malo členským štátom umožniť, aby z požiadavky na využívanie písomných zmlúv alebo písomných návrhov na uzavretie zmlúv vyňali výrobky podliehajúce sezónnej ponuke alebo výkyvom dopytu alebo skaze a výrobky, na ktoré sa vzťahujú osobitné tradičné alebo obvyklé predajné praktiky. Členské štáty by okrem toho mali mať možnosť vyňať určité výrobky iné ako mlieko a mliečne výrobky z povinnosti byť predmetom písomných zmlúv po konzultovaní príslušných zástupcov poľnohospodárov alebo príslušných medziodvetvových organizácií za predpokladu, že účinky predvídateľnosti, transparentnosti a prenosu cien sa v prípade dotknutých výrobkov dosiahnu inými prostriedkami alebo že povinnosť, aby boli uvedené výrobky predmetom písomných zmlúv alebo písomných návrhov na uzavretie zmlúv, by nebola pre uvedené výrobky vhodná alebo primeraná z iných opodstatnených dôvodov. Uvedená možnosť vyňať určité výrobky z požiadavky byť predmetom písomných zmlúv by mala zahŕňať aj možnosť vyňať určité výrobky z určitých povinných náležitostí takýchto písomných zmlúv. S cieľom chrániť poľnohospodárov by sa mali jasne špecifikovať prípady, v ktorých možno takéto výnimky udeliť.
- (22) Požadované využívanie písomných zmlúv na dodávku poľnohospodárskych výrobkov a základné podmienky ich využívania by sa mali stanoviť na úrovni Únie, pričom by sa malo zabezpečiť, aby právo zmluvných strán rokovať o všetkých náležitostiach ich zmlúv nebolo obmedzené nad rámec toho, čo je nevyhnutne potrebné. Členským štátom by sa však nemalo brániť v prijímaní opatrení na boj proti nekalým obchodným praktikám v poľnohospodárskom a potravinovom dodávateľskom reťazci, ktoré majú negatívny vplyv na životnú úroveň poľnohospodárskej komunity, pokiaľ sú takéto opatrenia vhodné a primerané na zabezpečenie dosiahnutia sledovaného cieľa a sú zlučiteľné so smernicou Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/633⁽⁸⁾ vrátane jej článku 9.
- (23) S cieľom povzbudiť strany, aby dosiahli zmier v prípade sporov týkajúcich sa uzavretia alebo preskúmania písomnej zmluvy, by členské štáty mali zabezpečiť, aby mali zmluvné strany k dispozícii mediáciu alebo porovnateľné mechanizmy. Takéto mechanizmy by mohli zahŕňať existujúce mechanizmy alebo nové mechanizmy, ktoré sa na tento účel zriadi. Okrem iného môžu zahŕňať organizácie zastupujúce poľnohospodárov, medziodvetvové organizácie, akreditované súkromné mediálne služby alebo iné nezávislé orgány riešenia sporov. Uvedené mechanizmy by mali byť nestranné a ich využitie by malo byť pre zmluvné strany dobrovoľné. Členské štáty by mali Komisiu informovať o mechanizmoch zavedených na svojom území.

⁽⁸⁾ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/633 zo 17. apríla 2019 o nekalých obchodných praktikách vo vzťahoch medzi podnikmi v poľnohospodárskom a potravinovom dodávateľskom reťazci (Ú. v. EÚ L 111, 25.4.2019, s. 59, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/633/oj>).

- (24) S cieľom uľahčiť fungovanie mechanizmov prenosu cien, ak sa konečná cena za dodávku poľnohospodárskych výrobkov vypočítava kombináciou rôznych faktorov stanovených v zmluve, by tieto faktory mali zahŕňať objektívne ukazovatele, indexy alebo metódy výpočtu, ktoré sú pre zmluvné strany ľahko zrozumiteľné. S cieľom zabrániť tomu, aby boli poľnohospodári nútení systematicky predávať pod úrovňou svojich výrobných nákladov, by mali ukazovatele, indexy a metódy výpočtu konečnej ceny odrážať zmeny trhových podmienok a zmeny relevantných prvkov výrobných nákladov dodávaných poľnohospodárskych výrobkov, ktoré majú vplyv na odmeňovanie poľnohospodárov.
- (25) Vzhľadom na zraniteľnú rokovaciu pozíciu poľnohospodárov a ich organizácií, nedávne prípady značnej volatility nákladov na poľnohospodárske vstupy a trhovými cenami a potrebu efektívnejšieho prenosu cien v rámci dodávateľského reťazca by zmluvy v sektore mlieka a mliečnych výrobkov s trvaním viac ako šesť mesiacov a zmluvy s trvaním viac ako 12 mesiacov v iných poľnohospodárskych sektoroch mali obsahovať doložku o revízii, ktorú môžu poľnohospodári alebo ich organizácie aktivovať, napríklad v prípade nepredvídaných okolností, ako sú extrémne poveternostné javy, vypuknutie chorôb zvierat, geopolitické napätie alebo z akéhokoľvek iného dôvodu. Takáto doložka by mala poľnohospodárom umožniť, aby kedykoľvek po uplynutí prvých šiestich alebo 12 mesiacov podľa toho, ako je to relevantné, mohli požiadať o revíziu náležitostí zmluvy a umožniť im ukončiť ju, ak nemožno dosiahnuť žiadnu dohodu. Tým by nemalo byť dotknuté právo zmluvných strán rokovať o iných možnostiach revízie zmluvy.
- (26) S cieľom zvýšiť zmluvnú transparentnosť a prispieť k spravodlivejším obchodným praktikám by členské štáty mali mať možnosť požadovať registráciu písomných zmlúv o dodávke poľnohospodárskych výrobkov.
- (27) Niektoré iniciatívy vertikálnej a horizontálnej spolupráce týkajúce sa poľnohospodárskych a potravinových výrobkov, ktorých cieľom je uplatňovať požiadavky, ktoré sú prísnejšie ako povinné požiadavky, môžu mať pozitívny vplyv na cieľ spoločnej poľnohospodárskej politiky, ktorým je zabezpečiť primeranú životnú úroveň poľnohospodárskej komunity, a na cieľ zabezpečiť udržateľný rozvoj Únie. Na takéto iniciatívy by sa preto v osobitných prípadoch nemal uplatňovať článok 101 ods. 1 ZFEÚ.
- (28) V obdobiach závažnej nerovnováhy na trhu môžu osobitné kategórie kolektívneho opatrenia súkromných hospodárskych subjektov prispieť k stabilizácii dotknutých sektorov. Takéto kolektívne opatrenie zo strany súkromných hospodárskych subjektov môže spočívať napríklad v stiahnutí ich výrobkov z trhu alebo v ich bezplatnej distribúcii, a to aj ich poskytnutím charitatívnym organizáciám. S cieľom zabezpečiť, aby mali súkromné hospodárske subjekty zdroje, ktoré sú potrebné na vykonanie uvedených opatrení, by Komisia mala mať možnosť uvoľniť zdroje Únie z poľnohospodárskej rezervy na účely podpory uvedených opatrení. Členské štáty by tiež mali mať možnosť bezodkladne pridať dodatočné vnútroštátne zdroje.
- (29) Komisia vo svojom oznámení z 19. februára 2025 s názvom „Vízia pre poľnohospodárstvo a potravinárstvo“ pripomenula, že chov hospodárskych zvierat je neoddeliteľnou súčasťou poľnohospodárskeho sektora, konkurencieschopnosti a súdržnosti Únie. Systémy udržateľného chovu hospodárskych zvierat sú kľúčové pre hospodárstvo Únie, pre životaschopnosť vidieckych oblastí a pre zachovávanie životného prostredia a vidieckej krajiny. Sektor hospodárskych zvierat Únie je mimoriadne zraniteľný voči rôznorodým otrasom a celosvetovej konkurencii a musí spĺňať prísne výrobné normy, ktoré trh nie vždy odmeňuje. V tejto súvislosti je potrebné v záujme výrobcov Únie aj spotrebiteľov uznať prirodzené zloženie mäsa a mäsových výrobkov. Výrazy súvisiace s mäsom majú často kultúrny a historický význam. V snahe zlepšiť transparentnosť na vnútornom trhu, pokiaľ ide o zloženie potravín a ich výživový obsah, a zabezpečiť, aby sa spotrebitelia mohli rozhodovať na základe dostatočných informácií, je preto vhodné chrániť výrazy týkajúce sa mäsa. Takáto prehľadnosť je osobitne dôležitá pre spotrebiteľov, ktorí vyhľadávajú konkrétny výživový obsah tradične spojený s mäsovými výrobkami. Na účely nariadenia (EÚ) č. 1308/2013 a v rámci rozsahu jeho pôsobnosti by preto „mäso“ malo znamenať jedlé časti zvierat.

- (30) Okrem toho, pokiaľ ide o poľnohospodárske výrobky uvedené v prílohe I k ZFEÚ, ako aj potravinové výrobky, ktoré v tejto prílohe nie sú uvedené, určité výrazy by sa mali vyhradiť pre výrobky získané z mäsa bez toho, aby boli dotknuté technologické postupy používané pri výrobe, ktorých cieľom nie je nahradiť mäso v celku alebo v častiach alebo akúkoľvek mäsovú zložku, alebo pre výrobky s názvom, v ktorom sa uvedené výrazy používajú v spojení so slovom alebo slovami na označenie druhov zvierat, z ktorých poľnohospodársky výrobok pochádza, bez toho, aby bolo dotknuté používanie uvedených výrazov pre produkty rybolovu a akvakultúry v zmysle vymedzenia v právnych aktoch Únie v oblasti spoločnej organizácie trhov s produktmi rybolovu a akvakultúry. S cieľom zohľadniť, že existujú určité výrobky, ktoré nie sú získané z mäsa, ktorých presná povaha je zrejmá v dôsledku zavedeného dlhodobého používania a neuvádza spotrebiteľa do žiadneho možného omylu, by sa do článku 78 ods. 3 nariadenia (EÚ) č. 1308/2013 malo doplniť splnomocnenie Komisie na vypracovanie zoznamu názvov, ktoré by sa mohli používať samostatne alebo v spojení s inými slovami a v ktorých sa zohľadňuje spôsob používania výrazov v rôznych jazykoch.
- (31) S cieľom umožniť pestovateľom cukrovej repy využívať zvýšenú zmluvnú zrozumiteľnosť a zabezpečiť harmonizovaný zmluvný rámec pri súčasnom zohľadnení špecifickosti sektora cukrovej repy by sa podmienky nákupu v zmluvách o dodávke cukrovej repy mali zosúladiť s podmienkami využívania písomných zmlúv v iných poľnohospodárskych sektoroch.
- (32) Nariadenie (EÚ) č. 1308/2013 by sa preto malo zodpovedajúcim spôsobom zmeniť.
- (33) S cieľom posilniť postavenie poľnohospodárov v potravinovom dodávateľskom reťazci by sa mali zmeniť určité ustanovenia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2115⁽⁹⁾, pokiaľ ide o typy intervencií, ktoré existujú v určitých sektoroch. Cieľom týchto zmien je poskytnúť stimul poľnohospodárom, aby sa stali alebo zostali členmi organizácií výrobcov alebo združení organizácií výrobcov uznaných podľa nariadenia (EÚ) č. 1308/2013, a to vzhľadom na pozitívnu úlohu, ktorú organizácie a združenia organizácií výrobcov zohrávajú pri posilňovaní vyjednávacej sily výrobcov. Okrem toho by sa v záujme zabezpečenia efektívnejšej a cielenejšej podpory organizácií výrobcov prostredníctvom strategických plánov, ktoré vypracovali členské štáty v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky (strategické plány SPP), mala stanoviť možnosť zvýšenia finančnej pomoci Únie na operačné programy v určitých sektoroch.
- (34) Hodnota produkcie ovocia a zeleniny uvádzanej na trh organizáciami výrobcov v porovnaní s celkovou hodnotou produkcie ovocia a zeleniny zostáva v niektorých členských štátoch výrazne pod priemerom Únie. Spomedzi dostupných finančných stimulov členské štáty už môžu poskytovať vnútroštátnu finančnú pomoc podľa článku 53 nariadenia (EÚ) 2021/2115 organizáciám výrobcov nachádzajúcim sa v určitých regiónoch, v ktorých je miera organizácie výrazne pod priemerom Únie. S cieľom zvýšiť konkurencieschopnosť, posilniť postavenie poľnohospodárov v hodnotovom reťazci a zriadiť nové organizácie výrobcov by sa mal organizáciám výrobcov v členských štátoch, v ktorých je miera organizácie výrobcov nižšia ako 10 % počas troch po sebe nasledujúcich rokov predchádzajúcich vykonávaniu príslušného operačného programu, poskytnúť finančný stimul, ktorý spočíva vo zvýšení finančnej pomoci Únie o 10 %.

⁽⁹⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2115 z 2. decembra 2021, ktorým sa stanovujú pravidlá podpory strategických plánov, ktoré majú zostaviť členské štáty v rámci spoločnej poľnohospodárskej politiky (strategické plány SPP) a ktoré sú financované z Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu (EPZF) a Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV), a ktorým sa zrušujú nariadenia (EÚ) č. 1305/2013 a (EÚ) č. 1307/2013 (Ú. v. EÚ L 435, 6.12.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj>).

- (35) S cieľom uľahčiť generačnú výmenu v sektore poľnohospodárstva a podporiť nových výrobcov, aby vstupovali do organizácií výrobcov v sektore ovocia a zeleniny a v iných sektoroch uvedených v článku 42 písm. f) nariadenia (EÚ) 2021/2115, by sa mladým poľnohospodárom a novým poľnohospodárom, ktorí vstúpia do organizácie výrobcov uznanej podľa nariadenia (EÚ) č. 1308/2013, mal poskytnúť stimul. Konkrétne by malo byť možné zvýšiť finančnú pomoc Únie o 20 percentuálnych bodov na výdavky súvisiace s investíciami uskutočnenými v priestoroch mladých poľnohospodárov alebo nových poľnohospodárov, ktorí prvýkrát vstúpia do uznanej organizácie výrobcov.
- (36) Vzhľadom na opakovaný výskyt nepriaznivých poveternostných udalostí, prírodných katastrof, chorôb rastlín a zamorenia škodcami v priebehu posledných rokov sa ukázalo, že pre organizácie výrobcov a združenia organizácií výrobcov je užitočné mať možnosť presmerovať finančné prostriedky vrátane finančnej pomoci Únie v rámci operačného fondu na intervencie, ktoré sú potrebné na riešenie dôsledkov takýchto udalostí. Preto je potrebné stanoviť možnosť zvýšiť za určitých podmienok finančnú pomoc Únie stanovenú v článku 52 ods. 1, článku 62, článku 65 ods. 1 a článku 68 nariadenia (EÚ) 2021/2115 z 50 % na 70 % skutočne vynaložených výdavkov.
- (37) S cieľom podporiť zavádzanie typov intervencií v iných sektoroch uvedených v článku 42 písm. f) nariadenia (EÚ) 2021/2115 by sa od 1. januára 2025 mala členským štátom umožniť dodatočná flexibilita pri prispôbení alokácie finančných prostriedkov uvedeným sektorom. Členské štáty by preto mali mať možnosť využiť až do 6 % svojich alokácií na priame platby, a to po posúdení dôsledkov na úroveň podpory príjmu.
- (38) Nariadenie (EÚ) 2021/2115 by sa preto malo zodpovedajúcim spôsobom zmeniť.
- (39) S cieľom zabezpečiť, aby sa zdroje Únie z poľnohospodárskej rezervy mohli sprístupniť členským štátom v záujme podpory kolektívnych opatrení súkromných hospodárskych subjektov v obdobiach závažnej nerovnováhy na trhu, by sa možnosť použiť poľnohospodársku rezervu mala rozšíriť na podporu spoločných opatrení, ak Komisia rozhodne, že pravidlá hospodárskej súťaže sa na tieto opatrenia nevzťahujú.
- (40) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2116⁽¹⁰⁾ by sa preto malo zodpovedajúcim spôsobom zmeniť.
- (41) S cieľom poskytnúť organizátorom trhu potrebný čas na prispôbenie a umožniť Komisii posúdiť existujúce vnútroštátne režimy a postupy by sa uplatňovanie pravidiel týkajúcich sa vyhradenia nepovinných výrazov „spravodlivý“ a „poctivý“ a výrazov majúcich význam rovnocenný s týmito výrazmi a výrazu „krátke dodávateľské reťazce“ malo odložiť o dva roky po dni nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia. Podobne, aby prevádzkovatelia prispôbili svoje zmluvné vzťahy novým pravidlám týkajúcim sa písomných zmlúv a aby organizácie výrobcov v sektore mlieka prispôbili svoje stanovy, uplatňovanie uvedených pravidiel by sa malo odložiť o dva roky po dni nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia. Okrem toho by sa uplatňovanie vymedzení výrazov a vyhradených označení pre mäso a mäsové výrobky malo odložiť o tri roky po dni nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia, aby sa organizátorom trhu umožnilo prispôsobiť a upraviť svoje marketingové stratégie. Malo by sa však umožniť, aby sa výrobky, ktoré sa vyrobili alebo doviezli v súlade s pravidlami uplatniteľnými pred dňom začatia uplatňovania nových pravidiel, naďalej uvádzali na trh na maximálne obdobie šiestich rokov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia alebo do dňa vyčerpania zásob, podľa toho, čo nastane skôr,

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

⁽¹⁰⁾ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2116 z 2. decembra 2021 o financovaní, riadení a monitorovaní spoločnej poľnohospodárskej politiky a o zrušení nariadenia (EÚ) č. 1306/2013 (Ú. v. EÚ L 435, 6.12.2021, s. 187, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2116/oj>).

Článok 1

Zmeny nariadenia (EÚ) č. 1308/2013

Nariadenie (EÚ) č. 1308/2013 sa mení takto:

1. V článku 75 ods. 3 sa písmeno j) nahrádza takto:

„j) miesto poľnohospodárskej výroby a/alebo pôvodu;“.

2. Článok 78 sa mení takto:

a) odsek 1 sa mení takto:

i) písmeno a) sa nahrádza takto:

„a) všetky sektory, v ktorých sa vyrábajú jedlé časti zvierat, najmä sektory hovädzieho a teľacieho mäsa, bravčového mäsa, ovčieho mäsa a kozieho mäsa a hydinového mäsa;“

ii) písmeno d) sa vypúšťa;

b) v odseku 3 sa dopĺňa tento pododsek:

„Pokiaľ ide o časť Ia bod 3 prílohy VII, Komisia je splnomocnená prijímať v súlade s článkom 227 delegované akty, ktorými sa dopĺňa toto nariadenie udelením výnimiek umožňujúcich používanie označení vyhradených pre výrobky získané z mäsa a pre iné výrobky, ktorých presná povaha je zrejmá z dôvodu zavedeného dlhodobého používania a neuvádza spotrebiteľa do omylu.“

3. V časti II hlave II kapitole I sa do oddielu 1 vkladá tento pododdiel:

„Pododdiel 3a

Používanie nepovinných výrazov pre výrobky vo všetkých sektoroch uvedených v článku 1 ods. 2

Článok 88a

Nepovinné výrazy pre obchodné postupy

1. Výraz ‚spravodlivý‘ alebo ‚pocitív‘ alebo výrazy majúce význam rovnocenný s uvedenými výrazmi sa môžu používať, či už samostatne alebo v kombinácii s inými výrazmi, na označení výrobku zo sektorov uvedených v článku 1 ods. 2, ktorý sa uvádza na trh, v jeho obchodnej úprave, v reklamných materiáloch pre uvedený výrobok alebo v obchodných dokumentoch týkajúcich sa uvedeného výrobku, za predpokladu, že sa uvedené výrazy používajú na informovanie nákupcov o existujúcich postupoch týkajúcich sa organizácie výroby, distribúcie alebo uvádzania na trh, ktorých cieľom je zabezpečiť aspoň:

a) stabilitu, a to aj prostredníctvom zmlúv medzi výrobcami a nákupcami, transparentnosť vo vzťahoch medzi poľnohospodármi a nákupcami v celom dodávateľskom reťazci a transparentnosť v informáciách o zúčastnených poľnohospodároch;

b) cenu za ich výrobky, ktorú zúčastnení poľnohospodári považujú za pocitívú a rentabilnú, a

- c) kolektívne iniciatívy sledujúce jeden alebo viac cieľov Organizácie Spojených národov v oblasti udržateľného rozvoja, ktoré prispievajú najmä k rozvoju vidieckych komunít, najmä prostredníctvom podpory demokraticky riadených kolektívnych organizácií poľnohospodárov.

Na účely prvého pododseku písmena b) sa môžu v cene zohľadniť relevantné dostupné údaje o výrobných nákladoch.

2. Výraz „krátky dodávateľský reťazec“ sa môže používať, či už samostatne alebo v kombinácii s inými výrazmi, na označení výrobku zo sektorov uvedených v článku 1 ods. 2, ktorý sa uvádza na trh, v jeho obchodnej úprave, v reklamných materiáloch pre uvedený výrobok alebo v obchodných dokumentoch týkajúcich sa uvedeného výrobku, za predpokladu, že spotrebiteľia dokážu ľahko identifikovať podniky zúčastnených poľnohospodárov, v ktorých sa vyrobila surovina, a daný výraz sa používa na informovanie nákupcov o existujúcich postupoch týkajúcich sa organizácie výroby, distribúcie alebo uvádzania na trh, ktorými sa zabezpečuje:

- a) priame prepojenie medzi poľnohospodárom a konečným spotrebiteľom výrobku, vo vhodných prípadoch s jedným sprostredkovateľom, alebo
- b) úzke prepojenie medzi poľnohospodárom a konečným spotrebiteľom výrobku s obmedzeným počtom sprostredkovateľov, pričom sa poľnohospodár, sprostredkovateľ a konečný spotrebiteľ výrobku nachádzajú vo vzájomnej geografickej blízkosti.

3. Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 227 s cieľom zmeniť toto nariadenie doplnením výrazov do odseku 1 tohto článku, ktoré sú rovnocenné s výrazom „spravodlivý“ alebo „poctivý“, ak sa takéto rovnocenné výrazy používajú na trhu na informovanie nákupcov o obchodných postupoch uvedených v odseku 1 tohto článku, a s cieľom doplniť toto nariadenie stanovením dodatočných pravidiel alebo špecifikovaním podmienok uplatňovania odsekov 1 a 2 tohto článku, pričom sa zohľadnia všetky príslušné medzinárodné normy a súvisiace systémy certifikácie kvality.

4. Členské štáty môžu prijať alebo zachovať vnútroštátne pravidlá, ktorými sa dopĺňajú podmienky uvedené v odseku 1 písm. a), b) a c) a v odseku 2 písm. a) a b), a to na účely používania výrazov uvedených v uvedených odsekoch. Podľa takýchto pravidiel sa používanie výrazov uvedených v uvedených odsekoch v prípade výrobkov, ktoré sa legálne vyrobia alebo uvedú na trh v inom členskom štáte za podmienok podľa uvedených odsekov, nezakazuje ani neobmedzuje ani sa takémuto používaniu nebráni.

5. Týmto článkom nie sú dotknuté pravidlá stanovené v nariadení (EÚ) č. 1169/2011.“

4. Článok 148 sa nahrádza takto:

„Článok 148

Zmluvné vzťahy v sektore mlieka a mliečnych výrobkov

1. Dodávky mlieka a mliečnych výrobkov v Únii, ktoré uskutočňujú poľnohospodári vrátane združení poľnohospodárov alebo organizácií výrobcov, alebo združení organizácií výrobcov spracovateľom, zberným strediskám, distribútorom alebo maloobchodníkom, sú predmetom písomnej zmluvy medzi uvedenými stranami.

Povinnosť uvedená v prvom pododseku sa vzťahuje len na:

- a) poľnohospodárov, ktorí vo svojich podnikoch vyrábajú surové mlieko alebo spracúvajú surové mlieko vyrobené vo svojich podnikoch na mlieko a mliečne výrobky;

- b) združenia poľnohospodárov, organizácie výrobcov alebo združenia organizácií výrobcov, ktorí spracúvajú alebo uvádzajú na trh výrobky uvedené v písmene a).

Takáto písomná zmluva musí spĺňať podmienky stanovené v odsekoch 4 a 8.

Po konzultovaní príslušných zástupcov poľnohospodárov alebo medziodvetvových organizácií uznaných v súlade s článkom 163 ods. 1 môžu členské štáty rozhodnúť, že zahrnutie ukazovateľov, indexov alebo metód výpočtu konečnej ceny uvedených v odseku 4 písm. c) bode i) druhej zarážke tohto článku nie je povinné a že na dodávku sa nevzťahujú požiadavky uvedené v odseku 4 písm. c) bode iii) týkajúce sa doložky o revízii, ak možno účinky predvídateľnosti, transparentnosti a prenosu cien v prípade dotknutého mlieka alebo mliečnych výrobkov dosiahnuť inak, alebo že povinnosť zahrnúť náležitosti uvedené v odseku 4 písm. c) bode i) druhej zarážke tohto článku a v odseku 4 písm. c) bode iii) tohto článku, pokiaľ ide o doložku o revízii, by pre uvedené výrobky nebola vhodná ani primeraná z iných opodstatnených dôvodov.

Na účely tohto článku je „zberné stredisko“ podnik, ktorý preváža surové mlieko od poľnohospodára alebo iného zberného strediska k spracovateľovi surového mlieka alebo inému zbernému stredisku, pričom sa v každom prípade prevádza vlastnícke právo k surovému mlieku.

2. Okrem toho môžu členské štáty rozhodnúť, že:

- a) dodávka mlieka a mliečnych výrobkov prevádzkovateľmi alebo prevádzkovateľom, na ktorých sa nevzťahuje odsek 1, musí byť predmetom písomnej zmluvy;

- b) písomný návrh na uzavretie zmluvy o dodávke mlieka a mliečnych výrobkov je povinný.

Pokiaľ ide o písomné návrhy na uzavretie zmlúv uvedené v prvom pododseku písm. b) tohto odseku, dotknutý členský štát môže rozhodnúť, že takýto návrh na uzavretie zmluvy predložia buď prvonákupcovia mlieka a mliečnych výrobkov alebo poľnohospodár vrátane združenia poľnohospodárov, alebo ho predloží organizácia výrobcov alebo združenie organizácií výrobcov.

Zmluvy uvedené v prvom pododseku písm. a) tohto odseku alebo návrhy na uzavretie zmluvy uvedené v prvom pododseku písm. b) tohto odseku musia spĺňať podmienky stanovené v odsekoch 4 a 8.

3. Členské štáty zabezpečia, aby mali zmluvné strany k dispozícii mediáciu alebo porovnateľné mechanizmy vrátane existujúcich mechanizmov. Takéto mechanizmy sú pre zmluvné strany dobrovoľné a nestranné, aby sa uplatňovali na prípady, keď neexistuje vzájomne prijateľná zmluva uvedená v odsekoch 1 a 2, alebo, ak existuje zmluva uvedená v odsekoch 1 a 2, na revíziu uvedenej zmluvy. Uvedené mechanizmy môžu zahŕňať zástupcov organizácií poľnohospodárov.

Členské štáty informujú Komisiu o mechanizmoch uvedených v prvom pododseku tohto odseku, ktoré sú k dispozícii na ich území.

4. Zmluva alebo návrh na uzavretie zmluvy uvedené v odsekoch 1 a 2:

- a) sa vyhotovia pred dodávkou;

- b) sa vyhotovia písomne, a to aj v elektronickej forme, a

c) zahŕňajú najmä tieto náležitosti:

i) cenu za dodávku, ktorá:

— je nemenná a stanovená v zmluve alebo

— sa vypočíta na základe kombinácie rôznych faktorov stanovených v zmluve, medzi ktoré patria objektívne ukazovatele, indexy alebo metódy výpočtu konečnej ceny, ktoré sú ľahko dostupné a zrozumiteľné a ktoré odrážajú zmeny trhových podmienok a zmeny príslušných prvkov výrobných nákladov, ktoré majú vplyv na odmeňovanie poľnohospodárov, dodávané množstvá a kvalitu alebo zloženie dodávaného mlieka a mliečnych výrobkov; na tento účel môžu členské štáty určiť ukazovatele, ktoré sa môžu uverejniť online na použitie v zmluvách v súlade s objektívnymi kritériami na základe vykonaných štúdií o výrobe a potravinovom dodávateľskom reťazci alebo s prihliadnutím na objektívne údaje zo zdrojov, ako sú medziodvetvové organizácie, Stredisko EÚ pre monitorovanie agropotravinového reťazca (AFCO) alebo akékoľvek iné relevantné dostupné objektívne údaje; zmluvné strany sa môžu odvolávať na uvedené ukazovatele alebo akékoľvek iné ukazovatele;

ii) objem surového mlieka alebo kvalitu a množstvo mlieka alebo mliečnych výrobkov, ktoré sa majú dodať, a časový rozvrh takýchto dodávok;

iii) trvanie zmluvy, ktoré môže byť na určitý čas alebo neurčitý čas s doložkou o ukončení zmluvy a, v prípade zmluvy s minimálnym trvaním dlhším ako šesť mesiacov, doložku o revízii, ktorú môže aktivovať poľnohospodár vrátane združenia poľnohospodárov alebo organizácia výrobcov, alebo združenie organizácií výrobcov;

iv) podrobnosti týkajúce sa platobných lehôt a postupov vrátane uplatňovania akýchkoľvek znížení dohodnutých medzi stranami;

v) dojednania týkajúce sa zberu alebo dodávania mlieka alebo mliečnych výrobkov a

vi) pravidiel uplatniteľné v prípade vyššej moci.

5. Odchylné od odsekov 1 a 2 sa písomná zmluva alebo písomný návrh na uzavretie zmluvy nevyžaduje v týchto prípadoch:

a) dotknuté mlieko alebo mliečne výrobky dodáva člen organizácie výrobcov alebo družstva organizácii výrobcov alebo družstva, ktorého je členom, za predpokladu, že v stanovách tejto organizácie výrobcov alebo družstva alebo v pravidlách a rozhodnutiach, ktoré sú v týchto stanovách stanovené alebo z týchto stanov vyplývajú, sa stanovujú transparentné a demokraticky stanovené pravidlá známe vopred pre metódy určovania ceny mlieka alebo mliečnych výrobkov dodávaných uvedenými členmi, pričom sa zohľadňuje vplyv na odmeňovanie poľnohospodárov, ako aj lehoty splatnosti a platobné postupy;

b) dodávka sa uskutočňuje bezplatne alebo v rámci nakladania s mliekom alebo mliečnymi výrobkami, ktoré už nie sú vhodné na predaj.

6. Členské štáty môžu rozhodnúť, že písomná zmluva alebo písomný návrh na uzavretie zmluvy sa nevyžadujú v jednom alebo viacerých z týchto prípadov:

- a) prvonákupca mlieka alebo mliečnych výrobkov je mikropodnik alebo malý podnik v zmysle odporúčania Komisie 2003/361/ES;
- b) celková hodnota dodávky alebo dodávok dohodnutých zmluvnými stranami nepresahuje maximálny limit, ktorý určí dotknutý členský štát a ktorý nesmie byť vyšší ako 10 000 EUR;
- c) uzavretie zmluvy a platba za mlieko alebo mliečne výrobky sa uskutočňujú v čase dodávky;
- d) dodávka sa týka mlieka a mliečnych výrobkov, ktoré podliehajú sezónnym výkyvom v ponuke alebo dopyte alebo ktoré rýchlo podliehajú skaze, alebo
- e) dodávka sa týka mlieka alebo mliečnych výrobkov, ktoré sa predávajú tradičným alebo obvyklým spôsobom.

7. Ak sa podľa odseku 5 písm. b) alebo odseku 6 nevyžaduje písomná zmluva ani písomný návrh na uzavretie zmluvy, poľnohospodár vrátane združenia poľnohospodárov alebo organizácia výrobcov, alebo združenie organizácií výrobcov môžu požadovať, aby akákoľvek dodávka mlieka alebo mliečnych výrobkov spracovateľovi, distribútorovi, maloobchodníkovi alebo zbernému stredisku bola predmetom písomnej zmluvy medzi zmluvnými stranami alebo písomného návrhu na uzavretie zmluvy. Takáto zmluva alebo takýto návrh na uzavretie zmluvy musia spĺňať podmienky stanovené v odseku 4 a odseku 8 prvom pododseku.

8. Zmluvné strany slobodne rokujú o všetkých náležitostiach zmlúv o dodávke mlieka alebo mliečnych výrobkov uzavieraných medzi poľnohospodármi vrátane združení poľnohospodárov alebo organizáciami výrobcov, alebo združeniami organizácií výrobcov a zbernými strediskami, spracovateľmi, distribútormi alebo maloobchodníkmi vrátane náležitostí a ich zložiek uvedených v odseku 4 písm. c).

Členské štáty môžu stanoviť jednu alebo viaceré z týchto podmienok:

- a) pokiaľ ide o písomné zmluvy uvedené v odseku 1:
 - i) povinnosť zmluvných strán dohodnúť sa na vzťahu medzi daným dodávaným množstvom mlieka alebo mliečnych výrobkov a cenou splatnou za túto dodávku;
 - ii) minimálne trvanie, ktoré musí byť najmenej šesť mesiacov a nesmie sa ním narúšať riadne fungovanie vnútorného trhu;
- b) pokiaľ ide o písomné návrhy na uzavretie zmlúv uvedené v prvom pododseku písm. b) odseku 2, povinnosť, aby písomný návrh na uzavretie zmluvy zahŕňal minimálne trvanie zmluvy stanovené vo vnútroštátnom práve, ktoré však musí byť najmenej šesť mesiacov a nesmie sa ním narúšať riadne fungovanie vnútorného trhu.

Poľnohospodári vrátane združenia poľnohospodárov alebo organizácie výrobcov, alebo združenia organizácií výrobcov môžu písomne odmietnuť minimálne trvanie, ktoré stanovili členské štáty podľa druhého pododseku.

9. Členské štáty môžu požadovať, aby nákupca mlieka alebo mliečnych výrobkov zaregistroval písomné zmluvy uvedené v odseku 1 o dodávke dotknutého mlieka alebo mliečnych výrobkov poľnohospodárom vrátane združenia poľnohospodárov alebo organizáciou výrobcov, alebo združením organizácií výrobcov zbernému stredisku, spracovateľovi, distribútorovi alebo maloobchodníkovi na ich území.

10. Členské štáty, ktoré využívajú možnosti uvedené v odsekoch 1, 2, 6, 8 a 9, oznámia Komisii, ako sa uvedené možnosti uplatňujú.

11. Komisia môže prijať vykonávacie akty, v ktorých sa stanovujú opatrenia nevyhnutné na jednotné uplatňovanie odsekov 4 a 5 tohto článku a opatrenia týkajúce sa oznámení, ktoré majú členské štáty robiť v súlade s odsekom 10 tohto článku. Uvedené vykonávacie akty sa prijímajú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 229 ods. 2.“

5. V článku 149 ods. 2 sa písmeno c) nahrádza takto:

„c) ak sú v prípade konkrétnej organizácie výrobcov splnené všetky tieto podmienky:

- i) objem surového mlieka, ktorého sa tieto rokovania týkajú, neprekračuje 7 % celkovej výroby Únie;
- ii) objem surového mlieka, ktorého sa tieto rokovania týkajú a ktorý sa vyrobil v ktoromkoľvek konkrétnom členskom štáte, neprekračuje 36 % celkovej vnútroštátnej výroby tohto členského štátu, a
- iii) objem surového mlieka, ktorého sa tieto rokovania týkajú a ktoré sa dodáva v ktoromkoľvek konkrétnom členskom štáte, neprekračuje 36 % celkovej vnútroštátnej výroby tohto členského štátu;“.

6. Článok 152 sa mení takto:

a) odsek 1 sa mení takto:

i) písmeno a) sa nahrádza takto:

„a) tvoria výrobcovia v špecifickom sektore uvedenom v článku 1 ods. 2 a ktoré v súlade s článkom 153 ods. 2 písm. c) kontrolujú členovia – poľnohospodári, ktorí vyrábajú poľnohospodárske výrobky rastlinnej výroby alebo živočíšnej výroby; uznanie sa môže udeliť jednému alebo viacerým špecifickým sektorom uvedeným v článku 1 ods. 2 za predpokladu, že organizácia výrobcov spĺňa podmienky uznania pre všetky z nich;

členské štáty môžu rozhodnúť, že kontrolu členov – poľnohospodárov uvedenú v tomto písmene môžu vykonávať združenia poľnohospodárov, ktorí vyrábajú poľnohospodárske výrobky rastlinnej výroby alebo živočíšnej výroby, za predpokladu, že tieto združenia sú kontrolované týmito poľnohospodármi.“;

ii) v písmene b) sa úvodné slovné spojenie nahrádza takto:

„b) sa zriadili z podnetu poľnohospodárov, ktorí vyrábajú poľnohospodárske výrobky rastlinnej výroby alebo živočíšnej výroby, a vykonávajú aspoň jednu z týchto činností:“;

iii) písmeno c) bod vi) sa nahrádza takto:

„vi) podpora a poskytovanie technickej pomoci pri využívaní výrobných noriem, zlepšovanie kvality výrobkov, vývoj výrobkov s chráneným označením pôvodu a s chráneným zemepisným označením alebo výrobkov, na ktoré sa vzťahujú vnútroštátne označenia kvality, a vykonávanie iniciatív na podporu krátkych dodávateľských reťazcov alebo používanie nepovinných výrazov uvedených v článku 88a;“

b) v odseku 1a sa prvý pododsek nahrádza takto:

„1a. Odchyľne od článku 101 ods. 1 ZFEÚ môže organizácia výrobcov uznaná podľa odseku 1 tohto článku alebo organizácia výrobcov vrátane družstva alebo akejkoľvek inej rovnocennej právnej formy uznanej vnútroštátnym právom, ktorá požiadala o uznanie a ešte nebola uznaná členským štátom ako organizácia výrobcov, za predpokladu, že spĺňa požiadavky stanovené v odseku 1 tohto článku a v článku 154 tohto nariadenia, plánovať výrobu, optimalizovať výrobné náklady, uvádzať na trh poľnohospodárske výrobky a rokovať o zmluvách na ich dodávku v mene svojich členov, pokiaľ ide o celkovú výrobu alebo jej časť. Takáto organizácia výrobcov môže využiť uvedenú výnimku v lehote stanovenej v článku 154 ods. 4 písm. a) tohto nariadenia alebo, ak členský štát neprijal žiadne rozhodnutie o žiadosti o uznanie do konca uvedenej lehoty, v lehote piatich rokov odo dňa predloženia žiadosti o uznanie, pokiaľ sa dotknutý členský štát nerozhodol uznanie zamietnuť.“;

c) do odseku 1b sa za prvý pododsek vkladá tento pododsek:

„Ak združenie organizácií výrobcov uznané podľa článku 156 ods. 1 nespĺňa podmienky stanovené v odseku 1a druhom pododseku písm. a) a b) tohto článku, ale jeho členovia tieto podmienky spĺňajú, môže tiež vykonávať činnosti uvedené v prvom pododseku odseku 1a tohto článku za predpokladu, že:

a) jeho členovia boli uznaní v súlade s odsekom 1 tohto článku;

b) jeho členovia nie sú členmi iného uznaného združenia organizácií výrobcov, pokiaľ ide o výrobky, na ktoré sa vzťahujú činnosti uvedené v prvom pododseku odseku 1a tohto článku, a

c) objem výrobku patriaceho pod činnosti uvedené v odseku 1a prvom pododseku tohto článku neprekračuje 36 % celkovej vnútroštátnej výroby uvedeného výrobku v dotknutom členskom štáte.“

7. Článok 153 sa mení takto:

a) v odseku 1 sa písmeno b) nahrádza takto:

„b) boli členmi iba jednej organizácie výrobcov pre akýkoľvek daný výrobok podniku, pričom akýkoľvek daný výrobok znamená výrobky, ktoré sú dostatočne odlišné, najmä na základe svojich vlastností alebo zamýšľaného konečného použitia;

členské štáty sa však od tejto požiadavky môžu odchyliť v riadne odôvodnených prípadoch, ak vyrábajúci členovia majú dve samostatné výrobné jednotky v odlišných zemepisných oblastiach;“

b) v odseku 2 sa písmeno c) nahrádza takto:

„c) pravidlá, ktoré členom – poľnohospodárom vyrábajúcim poľnohospodárske výrobky rastlinnej výroby alebo živočíšnej výroby umožňujú demokraticky kontrolovať svoju organizáciu a jej rozhodnutia, ako aj jej účty a rozpočty;“

c) odsek 2a sa nahrádza takto:

„2a. V stanovách organizácie výrobcov sa môže stanoviť možnosť, aby boli členovia v priamom kontakte s nákupcami za predpokladu, že takýto priamy kontakt neohrozí ciele, ktoré organizácia výrobcov sleduje, a to ani koncentráciu ponuky a uvádzanie výrobkov na trh organizáciou výrobcov. Koncentrácia ponuky a uvádzanie výrobkov na trh sa považujú za zabezpečené, ak organizácia výrobcov vyjedná a určí podstatné náležitosti predaja, ako je cena, kvalita a objem. Stanovy organizácie výrobcov, ktorá umožňuje priamy kontakt medzi členmi a nákupcami, môžu zahŕňať vnútorné kontrolné a preventívne mechanizmy, aby sa zabezpečilo, že takýto kontakt nebude mať nepriaznivý vplyv na ciele organizácie výrobcov vrátane koncentrácie ponuky.“;

d) odsek 3 sa vypúšťa.

8. V článku 157 ods. 1 písm. c) sa dopĺňa tento bod:

„xvii) podpora používania nepovinných výrazov uvedených v článku 88a.“

9. Článok 168 sa nahrádza takto:

„Článok 168

Zmluvné vzťahy

1. Dodávky poľnohospodárskych výrobkov zo sektora uvedeného v článku 1 ods. 2 s výnimkou mlieka a mliečnych výrobkov a cukru v Únii poľnohospodármi vrátane združení poľnohospodárov alebo organizáciami výrobcov, alebo združeniami organizácií výrobcov spracovateľom, distribútorom alebo maloobchodníkom, je predmetom písomnej zmluvy medzi príslušnými stranami.

Povinnosť uvedená v prvom pododseku sa vzťahuje len na:

- a) poľnohospodárov, ktorí vyrábajú poľnohospodárske výrobky rastlinnej výroby alebo živočíšnej výroby, alebo spracúvajú takéto výrobky vyrobené v ich podnikoch;
- b) združenia poľnohospodárov, organizácie výrobcov alebo združenia organizácií výrobcov, ktoré spracúvajú alebo uvádzajú na trh výrobky uvedené v písmene a).

Takáto písomná zmluva musí spĺňať podmienky stanovené v odsekoch 4 a 8.

2. Okrem toho môžu členské štáty rozhodnúť, že:

- a) dodávka poľnohospodárskych výrobkov od prevádzkovateľov alebo pre prevádzkovateľov, na ktorých sa nevzťahuje odsek 1, musí byť predmetom písomnej zmluvy;
- b) písomný návrh na uzavretie zmluvy o dodávke poľnohospodárskych výrobkov musí byť povinný.

Pokiaľ ide o písomné návrhy na uzavretie zmluvy uvedené v prvom pododseku písm. b) tohto odseku, dotknutý členský štát môže rozhodnúť, že takýto návrh predložia buď prvonákupcovia poľnohospodárskych výrobkov alebo poľnohospodár vrátane združenia poľnohospodárov, alebo ho predloží organizácia výrobcov alebo združenie organizácií výrobcov.

Zmluvy uvedené v prvom pododseku písm. a) tohto odseku alebo návrhy na uzavretie zmluvy uvedené v prvom pododseku písm. b) tohto odseku musia spĺňať podmienky stanovené v odsekoch 4 a 8.

3. Členské štáty zabezpečia, aby mali zmluvné strany k dispozícii mediáciu alebo porovnateľné mechanizmy vrátane existujúcich mechanizmov. Takéto mechanizmy sú pre zmluvné strany dobrovoľné a nestranné, aby sa uplatňovali na prípady, keď neexistuje vzájomne prijateľná zmluva uvedená v odsekoch 1 a 2, alebo, ak existuje zmluva uvedená v odsekoch 1 a 2, na revíziu uvedenej zmluvy. Uvedené mechanizmy môžu zahŕňať zástupcov organizácií poľnohospodárov.

Členské štáty informujú Komisiu o mechanizmoch uvedených v prvom pododseku tohto odseku, ktoré sú k dispozícii na ich území.

4. Zmluva alebo návrh na uzavretie zmluvy uvedené v odsekoch 1 a 2:

a) sa vyhotovia pred dodávkou;

b) sa vyhotovia písomne, a to aj v elektronickej forme, a

c) zahŕňajú najmä tieto náležitosti:

i) cenu za dodávku, ktorá:

— je nemenná a stanovená v zmluve alebo

— sa vypočíta na základe kombinácie rozličných faktorov stanovených v zmluve, medzi ktoré patria objektívne ukazovatele, indexy alebo metódy výpočtu konečnej ceny, ktoré sú ľahko dostupné a zrozumiteľné a odrážajú zmeny trhových podmienok a zmeny príslušných prvkov výrobných nákladov, ktoré majú vplyv na odmeňovanie poľnohospodárov, dodávané množstvá a kvalita alebo zloženie dodávaných poľnohospodárskych výrobkov; na tento účel môžu členské štáty určiť ukazovatele, ktoré sa môžu uverejniť online na použitie v zmluvách v súlade s objektívnymi kritériami na základe vykonaných štúdií o výrobe a potravinovom dodávateľskom reťazci alebo s prihliadnutím na objektívne údaje zo zdrojov, ako sú medziodvetvové organizácie, Stredisko EÚ pre monitorovanie agropotravinového reťazca (AFCO) alebo akékoľvek iné relevantné objektívne údaje, ktoré sú k dispozícii; zmluvné strany sa môžu odvolávať na uvedené ukazovatele alebo na akékoľvek iné ukazovatele, ktoré považujú za relevantné;

ii) množstvo a kvalitu poľnohospodárskych výrobkov, ktoré sa môžu alebo musia dodať, a časový rozvrh takýchto dodávok;

iii) trvanie zmluvy, ktoré môže byť na určitý čas alebo neurčitý čas s doložkou o ukončení zmluvy, a v prípade zmlúv s minimálnym trvaním dlhším ako dvanásť mesiacov doložku o revízii, ktorú môže aktivovať poľnohospodár vrátane združenia poľnohospodárov alebo organizácia výrobcov, alebo združenie organizácií výrobcov;

- iv) podrobnosti týkajúce sa platobných lehôt a postupov vrátane uplatňovania akýchkoľvek znížení dohodnutých medzi stranami;
 - v) dojednania týkajúce sa zberu alebo dodávania poľnohospodárskych výrobkov a
 - vi) pravidiel uplatniteľné v prípade vyššej moci.
5. Odchyľne od odsekov 1 a 2 sa písomná zmluva alebo písomný návrh na uzavretie zmluvy nevyžaduje v týchto prípadoch:
- a) dotknuté poľnohospodárske výrobky dodáva člen organizácie výrobcov alebo družstva organizácii výrobcov alebo družstvu, ktorého je členom, za predpokladu, že v stanovách tejto organizácie výrobcov alebo družstva alebo v pravidlách a rozhodnutiach, ktoré sú v týchto stanovách stanovené alebo z týchto stanov vyplývajú, sa stanovujú transparentné a demokraticky stanovené pravidlá známe vopred pre metódy určovania ceny výrobkov dodávaných uvedenými členmi, pričom sa zohľadňuje vplyv na odmeňovanie poľnohospodárov, ako aj lehoty splatnosti a platobné postupy;
 - b) dodávka sa uskutočňuje bezplatne alebo v rámci nakladania s výrobkami, ktoré už nie sú vhodné na predaj.
6. Členské štáty môžu rozhodnúť, že písomná zmluva alebo písomný návrh na uzavretie zmluvy sa nevyžadujú v jednom alebo viacerých z týchto prípadov:
- a) prvonákupca poľnohospodárskych výrobkov je mikropodnik alebo malý podnik v zmysle odporúčania 2003/361/ES;
 - b) celková hodnota dodávky alebo dodávok dohodnutých zmluvnými stranami nepresahuje maximálny limit, ktorý určí dotknutý členský štát a ktorý nesmie byť vyšší ako 10 000 EUR;
 - c) dodávka dotknutých poľnohospodárskych výrobkov a platba za ne sa uskutočňujú súčasne alebo z opodstatnených dôvodov najneskôr do troch pracovných dní;
 - d) dodávka sa týka poľnohospodárskych výrobkov, ktoré podliehajú sezónnym výkyvom v ponuke alebo dopyte alebo ktoré rýchlo podliehajú skaze;
 - e) dodávka sa týka poľnohospodárskych výrobkov, ktoré sa predávajú tradičným alebo obvyklým spôsobom;
 - f) dodávka sa týka poľnohospodárskych výrobkov, v prípade ktorých sa členský štát po konzultovaní príslušných zástupcov poľnohospodárov alebo medziodvetvových organizácií uznaných pre príslušné sektory v súlade s článkom 158 ods. 1 domnieva, že pri uvedených výrobkoch sa dosiahli účinky predvídateľnosti, transparentnosti a prenosu cien, ktoré sa sledujú odsekmi 1 a 4 tohto článku, alebo že povinnosť mať písomné zmluvy alebo písomné návrhy na uzavretie zmlúv by pre uvedené výrobky nebola vhodná ani primeraná z iných opodstatnených dôvodov.

7. Ak sa podľa odseku 5 písm. b) alebo odseku 6 nevyžaduje písomná zmluva alebo písomný návrh na uzavretie zmluvy, poľnohospodár vrátane združenia poľnohospodárov alebo organizácia výrobcov, alebo združenie organizácií výrobcov môže požadovať, aby akákoľvek dodávka poľnohospodárskych výrobkov spracovateľovi, distribútorovi alebo maloobchodníkovi bola predmetom písomnej zmluvy medzi zmluvnými stranami alebo písomného návrhu na uzavretie zmluvy. Takáto zmluva alebo takýto návrh na uzavretie zmluvy musia spĺňať podmienky stanovené v odseku 4 a odseku 8 prvom pododseku.

8. Zmluvné strany slobodne rokujú o všetkých náležitostiach zmlúv o dodávke poľnohospodárskych výrobkov uzavieraných medzi poľnohospodármi vrátane združení poľnohospodárov alebo organizáciami výrobcov, alebo združením organizácií výrobcov a spracovateľmi, distribútormi alebo maloobchodníkmi vrátane náležitostí a ich zložiek uvedených v odseku 4 písm. c).

Členské štáty môžu stanoviť jednu alebo viaceré z týchto podmienok:

a) pokiaľ ide o písomné zmluvy uvedené v odseku 1:

i) povinnosť zmluvných strán dohodnúť sa na vzťahu medzi daným dodávaným množstvom poľnohospodárskych výrobkov a cenou splatnou za túto dodávku;

ii) minimálne trvanie, ktoré musí byť najmenej šesť mesiacov a nesmie sa ním narúšať riadne fungovanie vnútorného trhu;

b) pokiaľ ide o písomné návrhy na uzavretie zmlúv uvedené v prvom pododseku písm. b) odseku 2, povinnosť, aby písomný návrh na uzavretie zmluvy zahŕňal minimálne trvanie zmluvy stanovené na tento účel vo vnútroštátnom práve, ktoré musí byť najmenej šesť mesiacov a nesmie sa ním narúšať riadne fungovanie vnútorného trhu.

Poľnohospodári vrátane združení poľnohospodárov alebo organizácie výrobcov, alebo združenia organizácií výrobcov môžu písomne odmietnuť minimálne trvanie stanovené členskými štátmi podľa druhého pododseku.

9. Členské štáty môžu požadovať, aby nákupca poľnohospodárskych výrobkov zaregistroval písomné zmluvy uvedené v odseku 1 na dodávku dotknutých poľnohospodárskych výrobkov zo strany poľnohospodára vrátane združenia poľnohospodárov alebo zo strany organizácie výrobcov, alebo zo strany združenia organizácií výrobcov spracovateľovi, distribútorovi alebo maloobchodníkovi na ich území.

10. Členské štáty, ktoré využívajú možnosti uvedené v odsekoch 2, 6, 8 a 9, oznámia Komisii, ako uvedené možnosti uplatňujú.

11. Komisia môže prijať vykonávacie akty, v ktorých sa stanovujú opatrenia nevyhnutné na jednotné uplatňovanie odsekov 4 a 5 tohto článku a opatrenia týkajúce sa oznámení, ktoré majú členské štáty urobiť v súlade s článkom 10 tohto článku. Uvedené vykonávacie akty sa prijímajú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 229 ods. 2.“

10. Článok 210a sa mení takto:

a) odsek 3 sa mení takto:

i) písmeno a) sa nahrádza takto:

„a) environmentálne ciele vrátane: zmierňovania zmeny klímy a adaptácie na ňu; udržateľného využívania a ochrany krajiny, vody a pôdy, a to aj prostredníctvom zavlažovacích systémov; prechodu na obehové hospodárstvo vrátane znižovania množstva potravinového odpadu a recyklácie živín z maštalného hnoja na organické hnojivá alebo výrobu energie; a prevencie a kontroly znečisťovania; ako aj ochrana a obnova biodiverzity a ekosystémov;“

ii) dopĺňajú sa tieto písmená:

„d) podpora hospodárskej životaschopnosti malých poľnohospodárskych podnikov, ktoré sú prevažne závislé od pracovnej sily rodinných príslušníkov, so štandardnou produkciou v zmysle vymedzenia v článku 2 bode 8 nariadenia Rady (ES) č. 1217/2009 (*), ktorá nesmie presiahnuť 100 000 EUR;

e) prilákanie a podpora mladých výrobcov poľnohospodárskych výrobkov alebo

f) zlepšovanie pracovných a bezpečnostných podmienok pri poľnohospodárskych alebo spracovateľských činnostiach.

(*) Nariadenie Rady (ES) č. 1217/2009 z 30. novembra 2009 o vytvorení informačnej siete poľnohospodárskej udržateľnosti (Ú. v. EÚ L 328, 15.12.2009, s. 27, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2009/1217/oj>).“;

b) odsek 6 sa nahrádza takto:

„6. Od 8. decembra 2023 môžu výrobcovia uvedení v odseku 1 požiadať Komisiu o stanovisko k zlučiteľnosti dohôd, rozhodnutí a zosúladených postupov uvedených v odseku 1 s týmto článkom, pokiaľ ide o vykonávanie noriem udržateľnosti, ktorých cieľom je prispieť k jednému alebo viacerým cieľom stanoveným v odseku 3 písm. a), b) a c).

Od 19. augusta 2028 môžu výrobcovia uvedení v odseku 1 požiadať Komisiu o stanovisko k zlučiteľnosti dohôd, rozhodnutí a zosúladených postupov uvedených v odseku 1, pokiaľ ide o vykonávanie noriem udržateľnosti, ktorých cieľom je prispieť k jednému alebo viacerým cieľom stanoveným v odseku 3 písm. d), e) a f).

Komisia zašle žiadateľovi svoje stanovisko do štyroch mesiacov od prijatia úplnej žiadosti.

Ak Komisia kedykoľvek po vydaní stanoviska zistí, že podmienky uvedené v odsekoch 1, 3 a 7 tohto článku už nie sú splnené, vyhlási, že v budúcnosti sa na predmetnú dohodu, rozhodnutie alebo zosúladený postup uplatňuje článok 101 ods. 1 ZFEÚ, a informuje o tom výrobcov.

Komisia môže z vlastnej iniciatívy alebo na žiadosť členského štátu zmeniť obsah stanoviska, najmä ak žiadateľ poskytol nepresné informácie alebo toto stanovisko zneužil.“

11. V článku 222 sa odsek 1 nahrádza takto:

„1. Počas obdobia vážnej nerovnováhy na trhoch môže Komisia prijať vykonávacie akty na účely toho, aby sa článok 101 ods. 1 ZFEÚ nevzťahoval na dohody a rozhodnutia poľnohospodárov, združení poľnohospodárov alebo združení takýchto združení, alebo uznaných organizácií výrobcov, združení uznaných organizácií výrobcov a uznaných medziodvetvových organizácií v ktoromkoľvek zo sektorov uvedených v článku 1 ods. 2 tohto nariadenia, za predpokladu, že takéto dohody a rozhodnutia nenarušia riadne fungovanie vnútorného trhu, ich výlučným cieľom bude stabilizovať dotknutý sektor a budú patriť do jednej alebo viacerých z týchto kategórií:

- a) stiahnutie ich výrobkov z trhu alebo ich bezplatná distribúcia;
- b) transformácia a spracovanie;
- c) skladovanie súkromnými hospodárskymi subjektmi;
- d) spoločné opatrenia na propagáciu;
- e) dohody o požiadavkách kvality;
- f) spoločný nákup vstupov potrebných na boj proti šíreniu škodcov a chorôb zvierat a rastlín v Únii alebo vstupov potrebných na riešenie vplyvu prírodných katastrof v Únii;
- g) dočasné plánovanie výroby s prihliadnutím na osobitnú povahu výrobného cyklu.

Ak Komisia prijme vykonávacie akty v súlade s prvým pododsekom tohto odseku, môže rozhodnúť o sprístupnení podpory Únie z poľnohospodárskej rezervy uvedenej v článku 16 nariadenia (EÚ) 2021/2116 dotknutým členským štátom. Takouto finančnou podporou sa poskytujú prostriedky, ktoré sú potrebné na bezodkladné vykonávanie uvedených dohôd a rozhodnutí dotknutými hospodárskymi subjektmi.

Komisia prijme vykonávacie akty, v ktorých sa špecifikuje rozsah výnimky uvedenej v prvom pododseku tohto odseku a, pri uplatnení odseku 3, obdobie, počas ktorého sa výnimka uplatňuje, ako aj v príslušných prípadoch výška poľnohospodárskej rezervy pridelenej dotknutému členskému štátu podľa druhého pododseku tohto odseku.

Uvedené vykonávacie akty sa prijímajú v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 229 ods. 2.“

12. V článku 222a sa odsek 2 nahrádza takto:

„2. Komisia môže rozhodnúť, pre ktoré poľnohospodárske sektory z tých, ktoré sa uvádzajú v článku 1 ods. 2, sa zriadia strediská Únie pre monitorovanie trhu. Komisia môže osobitne rozlišovať medzi ekologickou a neekologickou výrobou v rámci týchto stredísk.“

13. V prílohe VII sa dopĺňa táto časť:

„ČASŤ Ia

Označenia mäsa a mäsových výrobkov

1. Na účely tejto časti ‚mäso‘ znamená jedlé časti zvierat, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia.
2. Na účely tejto časti ‚mäsové výrobky‘ znamenajú výrobky získané z mäsa, pričom sa môžu pridávať látky potrebné na ich výrobu, pokiaľ sa tieto látky nepoužívajú ako úplná alebo čiastočná náhrada akejkoľvek mäsovej zložky. Týmto nie je dotknuté používanie výrazu ‚mäso‘ v prípade výrobkov, na ktoré sa vzťahuje právo Únie v oblasti spoločnej organizácie trhov v odvetví rybolovu a akvakultúry.
3. Pokiaľ ide o výrobky uvedené v prílohe I k ZFEÚ, ako aj potravinové výrobky neuvedené v uvedenej prílohe, s výnimkou výrobkov, na ktoré sa vzťahuje právo Únie v oblasti spoločnej organizácie trhov v odvetví rybolovu a akvakultúry, a iných výrobkov uvedených v delegovanom akte prijatom podľa článku 78 ods. 3 druhého pododseku tohto nariadenia, výraz ‚mäso‘ a nasledujúce výrazy sú vo všetkých fázach uvádzania na trh vyhradené pre mäsové výrobky a pre výrobky s názvom, v ktorom sa tieto výrazy používajú v spojení so slovom alebo slovami na označenie druhu zvierat, z ktorého poľnohospodársky výrobok pochádza:
 - a) hovädzie;
 - b) teľacie;
 - c) bravčové;
 - d) hydinové;
 - e) kuracie;
 - f) morčacie;
 - g) kačacie;
 - h) husacie;
 - i) jahňacie;
 - j) baranie;
 - k) ovčie;
 - l) kozie;
 - m) dolné hydinové stehno;
 - n) sviečkovica;

- o) nízka roštenka (sirloin);
- p) bok; pupok;
- q) karé, chrbtová svalovina;
- r) rebrá;
- s) plece;
- t) nožina; glejovka; lýtko;
- u) kotleta;
- v) krídlo;
- w) prsia;
- x) stehno;
- y) hrud';
- z) vysoká roštenka (ribeye);
- aa) nízka roštenka s kosťou a sviečkovitou (T-bone);
- ab) steak z hovädzieho stehna (rump steak);
- ac) slanina;
- ad) steak;
- ae) pečeň.

4. Výraz „mäso“ a výrazy uvedené v bode 3 tejto časti sa obzvlášť nesmú používať na označenie potravín, ktoré pozostávajú, sú izolované alebo vyrobené z bunkovej kultúry alebo tkanivovej kultúry získanej zo zvierat, rastlín, mikroorganizmov, húb alebo rias v zmysle nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2283 (*).
5. Výraz „mäso“ a výrazy uvedené v bode 3 sa môžu používať v kombinácii na označenie mäsových výrobkov. Môžu sa používať aj v spojení so slovom alebo slovami na označenie zložených výrobkov, ktorých žiadna časť sa nepoužíva ani sa neplánuje používať ako náhrada mäsovej zložky, pričom mäso je ich základnou časťou, a to v zmysle množstva alebo charakteristiky daného výrobku.

(*) Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2015/2283 z 25. novembra 2015 o nových potravinách, ktorým sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1169/2011, ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 258/97 a nariadenie Komisie (ES) č. 1852/2001 (Ú. v. EÚ L 327, 11.12.2015, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2015/2283/oj>).“

14. Príloha X sa mení takto:

a) v bode I sa body 1 a 2 nahrádzajú takto:

„1. Dodávateľské zmluvy sa vyhotovujú písomne na konkrétne množstvo cukrovej repy pred jej dodávkou.

2. Dodávateľské zmluvy môžu byť viacročné. V prípade zmlúv s minimálnym trvaním, ktoré je dlhšie ako dvanásť mesiacov, musí zmluva obsahovať aj doložku o revízií, ktorú môže aktivovať poľnohospodár vrátane združenia poľnohospodárov alebo organizácia výrobcov, alebo združenie organizácií výrobcov.“;

b) v bode II bode 2 sa dopĺňa tento odsek:

„Cena sa vypočíta na základe kombinácie rozličných faktorov stanovených v zmluve, medzi ktoré patria objektívne ukazovatele, indexy alebo metódy výpočtu konečnej ceny, ktoré sú ľahko dostupné a zrozumiteľné a odrážajú zmeny trhových podmienok a zmeny príslušných prvkov výrobných nákladov, ktoré majú vplyv na odmeňovanie poľnohospodárov, dodávané množstvá a kvalita alebo zloženie dodávanej cukrovej repy. Na tento účel môžu členské štáty určiť ukazovatele v súlade s objektívnymi kritériami na základe uskutočnených štúdií o výrobe a potravinovom dodávateľskom reťazci alebo s prihliadnutím na objektívne údaje zo zdrojov, ako sú medziodvetvové organizácie, Stredisko EÚ pre monitorovanie agropotravinového reťazca alebo akékoľvek iné relevantné objektívne údaje, ktoré sú k dispozícii. Uvedené indikátory sa môžu uverejniť online na použitie v zmluvách. Zmluvné strany sa môžu odvolávať na uvedené ukazovatele alebo akékoľvek iné ukazovatele.“;

c) v bode III sa dopĺňa tento odsek:

„Dodávateľské zmluvy musia obsahovať pravidlá uplatniteľné v prípade vyššej moci.“;

d) vkladá sa tento bod:

„BOD IXa

Členské štáty môžu požadovať, aby cukrovarnícky podnik zaregistroval písomné dodávateľské zmluvy pred dodávkou cukrovej repy.“

Článok 2

Zmeny nariadenia (EÚ) 2021/2115

Nariadenie (EÚ) 2021/2115 sa mení takto:

1. Článok 52 sa mení takto:

a) odsek 3 sa mení takto:

i) písmeno e) sa nahrádza takto:

„e) organizácie výrobcov uvádzajú na trh menej než 20 % produkcie ovocia a zeleniny v členskom štáte; tento podiel na trhu sa za každý rok trvania operačného programu ako hodnota produkcie ovocia a zeleniny, ktorá sa získala v dotknutom členskom štáte a ktorú uviedli na trh organizácie výrobcov uznané podľa nariadenia (EÚ) č. 1308/2013 počas obdobia, ktoré zodpovedá referenčnému obdobiu stanovenému v delegovaných aktoch prijatých na základe článku 45 písm. c) (hodnota produkcie uvedenej na trh), vydelená celkovou hodnotou produkcie ovocia a zeleniny získanej v uvedenom členskom štáte počas toho istého obdobia;“

ii) dopĺňa sa toto písmeno:

„i) organizácia výrobcov alebo združenie organizácií výrobcov vykonáva operačný program v členskom štáte, v ktorom miera organizovanosti výrobcov v sektore ovocia a zeleniny bola počas troch po sebe nasledujúcich rokov predchádzajúcich vykonávaniu operačného programu nižšia ako 10 %; miera organizovanosti sa vypočíta ako hodnota produkcie ovocia a zeleniny, ktorá sa získala v dotknutom členskom štáte a ktorú uviedli na trh organizácie výrobcov alebo združenia organizácií výrobcov uznané podľa nariadenia (EÚ) č. 1308/2013 počas troch po sebe nasledujúcich rokov predchádzajúcich vykonávaniu operačného programu, vydelená celkovou hodnotou produkcie ovocia a zeleniny v uvedenom členskom štáte počas rovnakého obdobia;“

b) vkladá sa tento odsek:

„5a. Limit 50 % stanovený v odseku 1 tohto článku sa zvýši na 70 % v prípade výdavkov spojených s cieľmi uvedenými v článku 46 písm. a), b) alebo c), ak sú splnené tieto podmienky:

a) výdavky súvisia s investíciami do hmotného a nehmotného majetku, ako sa uvádza v článku 47 ods. 1 písm. a), ktoré uskutočnili mladí poľnohospodári alebo noví poľnohospodári, ktorí prvýkrát vstúpili do organizácie výrobcov uznanej podľa nariadenia (EÚ) č. 1308/2013;

b) investície uvedené v písmene a) sa uskutočňujú v priestoroch takýchto mladých poľnohospodárov alebo nových poľnohospodárov ako súčasť ich prvého operačného programu alebo počas troch rokov nasledujúcich po dni, keď uvedení mladí poľnohospodári alebo noví poľnohospodári vstúpili do organizácie výrobcov.“;

c) dopĺňa sa tento odsek:

„7. Limit 50 % stanovený v odseku 1 sa zvýši na 70 % skutočných výdavkov vynaložených v danom roku na operačné programy, ktoré vykonávajú organizácie výrobcov alebo združenia organizácií výrobcov a ktoré boli v uvedenom roku ovplyvnené nepriaznivými poveternostnými udalosťami, prírodnými katastrofami, chorobami rastlín alebo zamorením škodcami, ktoré identifikujú členské štáty, za podmienky, že zvýšenie sa povolí len vtedy, ak straty prekročia prahovú hodnotu aspoň 30 % priemernej ročnej produkcie organizácie výrobcov alebo združenia organizácií výrobcov za predchádzajúce obdobie troch rokov alebo trojročného priemeru za predchádzajúce obdobie piatich rokov s vylúčením najvyššieho a najnižšieho údaju.“

2. V článku 62 sa dopĺňa tento odsek:

„4. Limit 50 % stanovený v odseku 2 sa zvýši na 70 % skutočných výdavkov vynaložených v danom roku na operačné programy, ktoré vykonávajú organizácie výrobcov alebo združenia organizácií výrobcov a ktoré boli v uvedenom roku ovplyvnené nepriaznivými poveternostnými udalosťami, prírodnými katastrofami, chorobami rastlín alebo zamorením škodcami, ktoré majú identifikovať členské štáty, za podmienky, že zvýšenie sa povolí len vtedy, ak straty prekročia prahovú hodnotu aspoň 30 % priemernej ročnej produkcie organizácie výrobcov alebo združenia organizácií výrobcov za predchádzajúce obdobie troch rokov alebo trojročného priemeru za predchádzajúce obdobie piatich rokov s vylúčením najvyššieho a najnižšieho údaju.“

3. V článku 65 ods. 1 sa dopĺňa toto písmeno):

„e) 70 % skutočných výdavkov vynaložených v danom roku na operačné programy, ktoré vykonávajú organizácie výrobcov alebo združenia organizácií výrobcov a ktoré boli v uvedenom roku ovplyvnené nepriaznivými poveternostnými udalosťami, prírodnými katastrofami, chorobami rastlín alebo zamorením škodcami, ktoré identifikujú členské štáty, za podmienky, že zvýšenie sa povolí len vtedy, ak straty prekročia prahovú hodnotu aspoň 30 % priemernej ročnej produkcie organizácie výrobcov alebo združenia organizácií výrobcov za predchádzajúce obdobie troch rokov alebo trojročného priemeru za predchádzajúce obdobie piatich rokov s vylúčením najvyššieho a najnižšieho údaju.“

4. V článku 68 sa vkladá tento odsek:

„2a. Článok 52 ods. 3 písm. a) až d), f), g) a h) a článok 52 ods. 5a a 7 sa uplatňujú *mutatis mutandis*.“

5. V článku 88 sa odsek 7 nahrádza takto:

„7. Od 1. januára 2025 môžu členské štáty v rámci žiadosti o zmenu svojich strategických plánov SPP podanej v súlade s článkom 119 preskúmať svoje rozhodnutia uvedené v odseku 6 tohto článku a môžu rozhodnúť, že až 6 % svojich alokácií na priame platby stanovených v prílohe V, v relevantných prípadoch po odpočítaní alokácií na bavlnu stanovených v prílohe VIII, použijú na typy intervencií v iných sektoroch uvedených v hlave III kapitole III oddiele 7.

Suma zodpovedajúca percentuálnemu podielu alokácií členských štátov na priame platby uvedená v prvom pododseku tohto odseku a použitá na typy intervencií v iných sektoroch v určitom finančnom roku sa považuje za alokácie členských štátov na finančný rok na typy intervencií v iných sektoroch.“

Článok 3

Zmena nariadenia (EÚ) 2021/2116

V článku 16 ods. 1 druhom pododseku nariadenia (EÚ) 2021/2116 sa písmeno b) nahrádza takto:

„b) výnimočné opatrenia podľa článkov 219, 220, 221 a 222 nariadenia (EÚ) č. 1308/2013.“

Článok 4

Prechodné opatrenia

Výrobky, ktoré nie sú v súlade s označeniami uvedenými v časti Ia prílohy VII k nariadeniu (EÚ) č. 1308/2013 a ktoré sa vyrobili v Únii alebo doviezli do Únie pred dňom začatia uplatňovania pravidiel označenia, ktoré sa tam stanovujú, sa môžu naďalej uvádzať na trh až do vyčerpania zásob alebo najviac do 19. augusta 2032, podľa toho, čo nastane skôr.

Článok 5

Nadobudnutie účinnosti a uplatňovanie

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v Úradnom vestníku Európskej únie.

Článok 1 body 3, 4, 7 písm. d), 9 a 14 sa uplatňujú od 19. augusta 2028.

Článok 1 bod 13 sa uplatňuje od 19. augusta 2029.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Štrasburgu 8. júla 2026

Za Európsky parlament

predsedníčka

R. METSOLA

Za Radu

predseda

T. BYRNE